

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W GIMNAZJUM NR 16 W ZABRZU

1. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
2. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego został przygotowany przez mgr Ludwikę Dzierzęgę

Wymagania na poszczególne ceny z języka polskiego

Wymagania konieczne:	Wymagania podstawowe:	Wymagania rozszerzone:	Wymagania dopełniające:
DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY
Uczeń rozróżnia formy tekstów literackich, rozpoznaje tekst publicystyczny, popularnonaukowy, teksty liryczne, prozatorskie i dramatyczne.	Uczeń rozpoznaje niektóre teksty literackie, publicystyczne i popularnonaukowe, poprawnie odróżnia tekst liryczny od epickiego i dramatycznego, zna niektóre gatunki.	Uczeń zna teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe z zakresu lektur rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie.	Uczeń potrafi sam wyszukiwać różne teksty dotyczące wybranej problematyki, umie wskazać cechy gatunków literackich.
Próbuje rozpoznać elementy świata przedstawionego, niektóre środki artystyczne.	Stara się rozpoznać elementy świata przedstawionego, niektóre środki artystyczne. Poprawnie posługuje się pojęciami teoretycznoliterackimi.	Bezbłędnie wskazuje elementy świata przedstawionego, zna pojęcia teoretycznoliterackie, rozpoznaje środki artystyczne.	Ocenia elementy świata przedstawionego, zna pojęcia, biegle się nimi posługuje w interpretacji utworów i wskazuje funkcje środków artystycznych.
Uczeń rozumie odrębność narodową i kulturową Polaków, ceni ją jako wartość, potrafi dać temu wyraz.	Uczeń zna niektóre pojęcia zakresu kultury i dziedzictwa naszego narodu.	Uczeń zna pojęcie kultura, potrafi wskazać cechy dziedzictwa kulturowego Polaków, na tle kultury śródziemnomorskiej.	Uczeń rozumie wartość dziedzictwa kultury śródziemnomorskiej w rozwoju naszej Ojczyzny.

Uczeń umie opowiedzieć niektóre mity, fragmenty Biblii i poprawnie używa frazeologizmów w codziennym języku.	Uczeń umie wyjaśnić pochodzenie frazeologizmu, dotyczącego mitu lub Biblii.	Uczeń wskazuje powtarzające się motywy, potrafi wyjaśnić symbole biblijne i mitologiczne.	Uczeń umie we własnej wypowiedzi posługiwać się przykładami, symbolami, motywami mitycznymi i biblijnymi.
Uczeń przy pomocy nauczyciela rozpoznaje podstawowe elementy utworu i odróżnia realność od fikcji i fantastyki.	Uczeń przy pomocy nauczyciela rozpoznaje elementy dzieła literackiego, rozumie wypowiedź realistyczną oraz groteskową, ironiczną, fantastyczną.	Uczeń w opisie dzieła literackiego potrafi użyć znaczną liczbę pojęć teoretycznoliterackiego.	W analizie utworu uczeń potrafi posłużyć się pojęciami teoretycznoliterackimi, formułuje dojrzałą ocenę literacką wskazując na funkcję poszczególnych elementów dzieła.
Uczeń wskazuje przy pomocy nauczyciela na obecność symboli i motywów.	Uczeń dostrzega obecność motywów, rozumie sens symboli.	Uczeń odczytuje sens symboli, motywów.	Uczeń wykorzystuje sens symboli i motywów w argumentacji.
Uczeń umie dostrzec fragmenty opisu przeżycia, wyróżnia wartości ponadczasowe.	Uczeń potrafi dostrzec opisy przeżyć i wartości w dziele literackim, porównać je z własnymi doświadczeniami.	Uczeń zna i posługuje się poprawnie słownictwem dotyczącym wartości i opisu własnych przeżyć.	Uczeń potrafi we własnych ocenach bezbłędnie posługiwać się słownictwem związanym ze strefą wartości, z opisem przeżyć, potrafi określić style dzieła.
Uczeń umie uzasadnić swoje zdanie w 2 – 3 wypowiedzeniach.	Uczeń umie wygłosić spójny tekst na tematy jego dotyczące.	Uczeń umie złożyć życzenia, pogratulować, wyrazić współczucie.	Uczeń potrafi wygłosić spójny i poprawny tekst.
Uczeń potrafi stosować różne formy grzecznościowe, umie kulturalnie uzewnętrznić swoje przeżycia.	Uczeń potrafi używać form grzecznościowych stosownie do sytuacji, może wyrazić ekspresję swych przeżyć.	Uczeń rozumie znaczenie pozajęzykowych środków wyrazu i czasem je stosuje, szczególnie postawę w różnych sytuacjach prezentacji tekstu a także modulację głosu.	Uczeń świadomie i poprawnie dobiera poza słownikowe formy wyrazu – modulację głosu, tempo wypowiedzi, barwę głosu, postawę.
Uczeń rozumie wygłaszany tekst, stara się jak najwięcej zapamiętać. Uczeń potrafi naśladować niektóre środki wyrazu, ekspresji. Rozróżnia gwarę od tekstu literackiego.	Uczeń zapamiętuje temat wygłoszonej wypowiedzi, zauważa cechy ogólnojęzykowe, środowiskowe i indywidualne.	Dobrze zapamiętuje zasłyszany tekst, dostrzega środki wyrazu, widzi ich celowość, nie pozwala manipulować opinią słuchaczy.	Słucha i sporządza logiczną notatkę dobrze zapamiętując tekst, krytycznie ocenia dobór środków wyrazu do tematyki i dynamiki wygłaszanego tekstu, rozróżnia argumentację i manipulację.

Czyta cicho i głośno ze zrozumieniem łatwiejsze teksty. Wskazuje przy pomocy nauczyciela elementy świata przedstawionego.	Czyta cicho i głośno ze zrozumieniem trudniejsze teksty. Odróżnia elementy świata przedstawionego.	Czyta cicho i głośno ze zrozumieniem różne teksty, szczególnie publicystyczne i popularnonaukowe, rozróżnia realizm od fikcji, dostrzega elementy świata przedstawionego, nazywa je, komentuje.	Czyta cicho i głośno ze zrozumieniem, potrafi wyodrębnić części opisujące, oceniające, wartościujące, odróżnia ironię, żart, dostrzega związki pomiędzy różnymi elementami świata przedstawionego.
Redaguje właściwie niektóre formy wypowiedzi raczej z przyzwyczajenia.	Potrafi zastosować niektóre środki, posłużyć się niektórymi elementami stylu.	Dostosowuje styl wypowiedzi do funkcji tekstu.	Posługuje się różnymi stylami, środkami językowymi.
Wypełnia urzędowe formularze, druki.	Redaguje niektóre formy wypowiedzi: notatkę podanie	Redaguje użytkowe formy wypowiedzi, a także opis, charakterystykę, list otwarty.	Potrafi redagować formy wypowiedzi publicystycznej.
Właściwie buduje zadania pojedyncze i złożone, z drobnymi błędami w zakresie fleksji. Mówi i pisze dość poprawnie pod względem fonetycznym i ortograficznym.	Właściwie buduje zadania pojedyncze i złożone, stosuje właściwe związki wyrazów. Zna budowę fleksyjną, fonetyczną i słowotwórczą wyrazu. Popęnia błędy ortograficzne.	Potrafi nazwać rodzaje wypowiedzi, bezbłędnie stosuje związki wyrazowe. Rozumie związki między fleksją i składnią. Popęnia rzadko błędy ortograficzne.	Umie dobierać rodzaje wypowiedzi do danego stylu i formy wypowiedzi. Potrafi posługiwać się środkami językowymi dla nadania cech charakterystycznych własnemu stylowi. Pisze bezbłędnie.

Wymagania wykraczające, na ocenę celującą.

- Uczeń czyta wiele tekstów rozumie je, potrafi zinterpretować, ocenić.
- Ogląda filmy i sztuki dramatyczne, umie się na ich temat swobodnie wypowiedzieć.
- Potrafi analizować i syntetycznie ująć zjawiska literackie, historyczne, kulturowe.
- Uczeń wskazuje elementy dziedzictwa innych narodów w kulturze polskiej. Potrafi wskazać wartości naszego dziedzictwa kulturowego i promować go wśród innych narodów europejskich.
- Umie śmiało, konstruktywnie i kulturalnie wyrażać swoje zdanie na różne tematy.
- Porównuje elementy świata przedstawionego wśród wielu dzieł, dokonuje analizy i syntezy.
- Słucha w skupieniu i potrafi odnieść się do usłyszanych treści.
- Dostrzega zjawisko mody językowej, nie ulega jej.

- Potrafi bezbłędnie dostosować formę wypowiedzi i środki ekspresji językowej do sytuacji życiowej lub komunikacyjnej.
- Umie się odnieść do prezentowanych treści w formie ustnej lub pisemnej.
- Uczeń pisze bezbłędnie, a jego styl charakteryzuje się oryginalnością.
- Rozumie zależność pomiędzy dziedzictwem językowym i gramatycznym a współczesnym słownictwem i teorią języka.
- Zna i potrafi posługiwać się terminologią z zakresu nauki o języku w określeniu własnego stylu wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Literatura:

- 1) B. Niemierko: Ewolucja pojęcia obiektywizmu oceniania osiągnięć szkolnych 1997r.
- 2) B. Niemierko: Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki 1997r.
- 3) J. Ochenduszko: Wymagania programowe nauczycielskiego systemu oceniania 1997r.